Redacțiunea, Administrațiunea Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maass), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*; în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta“ iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése luni 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 176. Brașovŭ, Joi 11 (23) Augustŭ 1888.

Brașovŭ, 10 Augustŭ st. v. 1888.

Cérta dintre primatele Simor și ministrulŭ Trefort, ce a datŭ nascere lungei scrisorĭ, prin care a rĕspunsŭ celŭ dintâiu la cunoscutulŭ rescriptŭ ministerialŭ în afacerea scólei din Tyrnau (Sâmbăta-mare) și pe care amŭ reprodus'o și noi, a stîrnitŭ o viuă discusiune în pressa unguréscă.

E naturală că, deórece aicĭ se tractéză de importanta cestiune a dreptului de inspecțiune a statului asupra școlilorŭ confesionale, precum și de atitudinea celui mai puternicŭ dintre prelații din Ungaria și Transilvania față cu guvernulŭ, afacerea trebue sĕ ne intereseze și pe noi.

Cetitorii noștri sciu cum s'a iscatŭ așa numitulŭ conflictŭ între ministrulŭ de instrucțiune și căpetenia bisericei catolice unguresci.

Directorulŭ preparandiei din Tyrnau s'a opusŭ ingerinței inspectorului scolarŭ reg. la esamenulŭ de cualificațiune a acestui institutŭ susțiindŭ, că elŭ n'are îndreptățirea a lua parte la esamene decâtŭ numai în modŭ pasivŭ și disputându-i în specialŭ dreptulŭ de-a subscrie procesulŭ verbalŭ și testimoniile.

Organulŭ domnului Trefort s'a opusŭ și în urma acésta au cerutŭ și unulŭ și altulŭ instrucțiunĭ dela autoritățile lorŭ superióre.

Urmarea a fostŭ, că și directorulŭ preparandiei și inspectorulŭ scolarŭ au primitŭ aprobațiunea superiorilorŭ lorŭ. Afacerea a rĕmasŭ dér pendentă nesupuindu-se nicĭ unulŭ, și nicĭ altulŭ.

A urmatŭ apoi rescriptulŭ ministrului de instrucțiune în afacerea școlei din Tyrnau. In acestŭ rescriptŭ adresatŭ primatelui ministrulŭ pretinde ca directorulŭ preparandiei din vorbă sĕ fiă aspru dojenitŭ, căcĭ la dincontră va fi destituitŭ. Mai departe cere ca sĕ presenteze diplomele spre a fi subscrise de inspectorulŭ școlarŭ, căcĭ altfelŭ vorŭ fi anulate.

Fața cu acéstă pretensiune Simor se adreséză cu multă politețĕ către ministru, căutândŭ a justifica procederea sa, dér nu amintesce cu nicĭ unŭ cuvêntŭ că ar fi gata sĕ urmeze provocărei ministrului de a dojeni pe directorulŭ preparandiei, și de-a trimite inspectorului scolarŭ reg. diplomele spre subscriere.

Din contră, primatele se provócă la legĭ, la ordonanțele ministeriale și la praxa de până acuma și négă îndreptățirea procederei ministrului. Acésta este tótă divergența dintre punctulŭ de vedere alŭ ministrului și alŭ primatelui, căreiă 'i dă espresiune acesta din urmă în scrisórea sa, cumpusă de altmintrelea cu multă diplomațiă.

Au dreptate foile guvernamentale décă susținŭ, că în casulŭ de față nu e vorba de-o luptă principiară; că primatele recunósce în scrisórea memorată apriatŭ dreptulŭ de inspecțiune alŭ statului în înțelesulŭ ce i-lŭ dă guvernulŭ.

Intréga nemulțămire, de care este cuprinsŭ primatele se reduce la afirmarea, că ministrulŭ nu s'a purtatŭ cu respectulŭ cuvenitŭ față cu dênsulŭ și nu l'a prevenitŭ la timpŭ despre intențiunile sale. Nu era de lipsă, ḑice primatele, ca ministrulŭ sĕ se eșofeze așa de multŭ tocmai față cu preparandiile unguresci catolice, ce se află sub îngrijirea lui, deórece aceste institute încă înainte de ce s'a trezitŭ ministrulŭ a aduce legĭ pentru maghiarisarea șcólelorŭ, șĭ-au împlinitŭ chiămarea, ce le-a dat'o însușĭ primatele, de-a maghiarisa pe Slovacii din acele ținuturĭ.

Pasagiulŭ din scrisórea primatelui, în care acesta desfășură activitatea, ce-a desvoltat-o pentru a face din preparandiile sale nisce pepiniere pentru maghiarisarea Slovacilorŭ, ér în deosebĭ afirmarea, că preparandia confesională catolică din Tyrnau e mai maghiară decâtŭ cea de statŭ din Modorŭ, pentru că aicĭ se propune încă limba slovacă, pre când în cea dintâiu de multŭ s'a eliminatŭ, ne arată chiar că primatele ungurescŭ emuléză cu guvernulŭ în ceea ce privesce tendințele de maghiarisare.

Și acéstă parte a scrisórei primatelui ne intereséză pe noi în specialŭ. Ne intereséză sĕ scimŭ că capulŭ bisericei catolice unguresci nu numai că apróbă, dér sprijinesce și conlucră din rĕsputerĭ la fatala direcțiune, ce a luat'o politica nngurésсă mai alesŭ dela 1879 încóce, pentru desnaționalisarea popórelorŭ nemaghiare.

Ne intereséză sĕ scimŭ ce principii se profeséză în institutele de cultură catolice unguresci și la ce ne putemŭ aștepta dela crescerea ce-o primescŭ unii dintre clericii românĭ unițĭ, ce se trimetŭ la aceste institute.

Organulŭ d-lui Tisza, „Nemzet“, ḑice, satisfacătŭ asupra asigurărilorŭ, ce le face primatele spre apĕrarea maghiarismului sĕu, că scrisórea lui delătură orĭ ce bănuélă în simțulŭ de fidelitate către legĭ, ce-lŭ posede centrulŭ catolicismului ungurescŭ.

Noi sciamŭ, că legea de naționalitate nu admite maghiarisarea Slovacilorŭ, cum se practică ea în diecesa Strigoniului. Cum ar puté dér trece primatele ungurescŭ ca fidelŭ susțiitorŭ alŭ legilorŭ, când se laudă, că întrece chiar pe cei dela guvernŭ în nisuința de a ignora și călca legea de naționalitate? Și cum se unesce acéstă procedere cu principiile creștinismului?

„Nouvelle Revue“ și Bismarck.

Eată în resumatŭ caracteristiculŭ rĕspunsŭ, ce l'a datŭ d-na Adam, proprietara Revistei Nouĕ din Parisŭ, ḑiarelorŭ germane, carĭ négă autenticitatea raportului secretŭ alŭ principelui Bismarck, ce s'a fostŭ publicatŭ în acéstă revistă:

Afirm pe onóre, ḑice d-na Adam, autenticitatea acestui documentŭ, după cum afirmŭ, și autenticitatea *secretului de statŭ* publicatŭ în „*Nouvelle Revue*“ de contele Vasili, după cum afirm și autenticitatea documentelorŭ bulgare.

Cu câtŭ Bismarck va spune mai multe minciunĭ, cu atâtŭ inimicii lui vorŭ fi mai veselĭ, pentru că va fi sdrobitŭ mai tare în ḑiua când în sfîrșitŭ va fi înfundatŭ cu totulŭ.

Am probe despre tóte minciunile lui Bismarck, și décă eu nu voi mai fi, alte mânĭ, alte pene vorŭ eși la ivélă pentru a loví pe celŭ mai nerușinatŭ mincinosŭ de pe pămêntŭ.

In raportulŭ publicatŭ de mine și a căruĭ autenticitate o contestă, cancelarulŭ a mințitŭ împĕratului sĕu pentru că documentele bulgare suntŭ adevĕrate.

Bismarck a mințitŭ când a făcutŭ pe împĕratulŭ Wilhelm I sĕ jure Țarului, că documentele bulgare erau false.

Bismarck a mințitŭ când a făcutŭ pe împĕratulŭ Frederik III sĕ afirme Țarului, că documentele bulgare au fostŭ fabricate.

Impĕratulŭ Rusiei are elŭ cunoscință de înșelătoriile lui Bismarck? Nu sciu. Insĕ în privința secretului de statŭ, trebue sĕ fi fostŭ deșteptatŭ prin strania negare a foilorŭ germane, carĭ negau tratatulŭ germano-belgianŭ.

D. de Bismarck, contele Herbert și regele Leopold sciu, că ceea ce a fostŭ publicatŭ de contele Vasili asupra tratatului militarŭ germano-belgianŭ e exatŭ, însĕ nu mĕ voiu adresa la ei ca sĕ mărturiséscă acésta.

Nimicŭ n'a fostŭ mai curiosŭ pentru aceia, carĭ împreună cu mine cunoscŭ se-

---

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS.“

Despre grădinele de copii.

Conferință ținută la ateneulŭ din Craiova.

(Urmare.)

Ocupațiunea copiilorŭ este joculŭ, o ocupațiune fórte seriósă pentru ei. Mai alesŭ joculŭ în societate cu semenii lor și în sînulŭ naturei, este fericirea copilului. Rarĭ suntŭ copii, carĭ sĕ nu arate o pornire iresistibilă pentru jocŭ; și aceștia suntŭ séu bolnavĭ fisicesce, orĭ au vr'unŭ defectŭ intelectualŭ; séu décă nu suntŭ copii așa numițĭ prodigioșĭ, în carĭ inteligența predomină, și lucrarea ei absórbe în mare mĕsură acea putere de viĕță, care la alțĭ copii se manifestă într'unŭ neastĕmpĕrŭ continuu și în plăcerea jocului.

Câtŭ de seriosŭ este joculŭ pentru copii și câtŭ de iubite le suntŭ jucăriile, mai alesŭ décă suntŭ creațiunĭ proprii ale lorŭ, putemŭ observa când le luămŭ séu le nimicimŭ aceste jucării, cum e o păpușă, unŭ cărucĭorŭ séu o grădiniță lucrurĭ în care ei șĭ-au pusŭ tótă personalitatea lorŭ. Copilulŭ atuncĭ, décă nu póte resista, se pune pe plânsŭ și cu nimicŭ nu'lŭ poțĭ împăca; este inconsolabilŭ, întocmai ca unŭ omŭ adultŭ, căruia i-ai nimicitŭ averea orĭ i-ai aprinsŭ casa.

Când n'are jucării, séu n'are din ce'șĭ face, când n'are unde sĕ alerge, unde sĕ se jóce și cu cine vorbi, copilulŭ sufere; și uneorĭ întrébă tristŭ pe tatălŭ sĕu, pe mamă-sa: „cu ce sĕ mĕ jocŭ eu?“ — „Ce sĕ facŭ eu acum?“ — alte orĭ ne face nenumĕrate întrebărĭ despre lucrurile din casă; ér când este în umorŭ rĕu, plânge și face stricăciunĭ.

Activitatea este trebuința fundamentală a firei copilăresci. Și décă acéstă trebuință nu e îndestulată într'unŭ modŭ rațională, conformŭ inteligenței și aplicărilorŭ copilului, ea degeneréză într'un instinct de stricăciune; asemenea unui rîu, alŭ căruĭ cursŭ nu póte fi opritŭ, și décă nu e regulatŭ, se revarsă peste malurĭ și răpesce totŭ ce află în calea sa. Er décă firea copilului e mai domólă, singurătatea și neocupațiunea îlŭ deprinde cu trândăvia, vițiu care, înrădăcinându-se de micŭ în elŭ, devine isvorulŭ multorŭ rele, și-lŭ lipsesce de mijlócele necesare pentru desvoltarea corpului și a sufletului.

In activitatea copilului se manifestă boldurile caracteristice naturei omenescĭ în generalŭ, bolduri a cărorŭ îndestulare și desvoltare au ridicatŭ neamulŭ omenescŭ, în cursulŭ veacurilorŭ, până în trépta civilisațiunei de astăḑĭ. Idealulŭ educațiunei în generalŭ, și în specialŭ alŭ grădinilorŭ de copii, este de-a urma calea firéscă a acestei desvoltărĭ, cu acea deosebire, că tinerimea, prin ajutorulŭ sciinței și conducĕtorilorŭ sĕĭ, este scutită de greutățile, rătăcirile și periculele, cărorŭ a fostŭ și este espusă omenirea adultă pe calea culturei.

Primulŭ boldŭ séu prima trebuință a copilului, afară de trebuința nutrirei, este aceea a mișcării. Acestŭ boldŭ se manifestă la începutŭ fără o țintă anumită. Mai târḑiu elŭ se arată ca trebuință de-a se ocupa cu ceva: de-a ḑidi casă, de-a face grădină, de-a săpa pămêntulŭ, de-a tăia hârtiă, de-a împleti, de-a cóse, de-a face haine păpușiĭ: tot imitațiunĭ de lucrărĭ ale ómenilorŭ adulțĭ și, în acelașĭ timpŭ, bolduri moștenite și înăscute încă în primii ómenĭ, prin trebuința de a-șĭ căuta nutrimentulŭ, de a-șĭ face haine sĕ-șĭ acopere corpulŭ, și locuințe, unde sĕ se adăpostéscă.

Boldulŭ mișcării, pentru a căruĭ mulțumire e destinată în scólă gimnastica, e întimpinată în grădinile de copii prin jocurile de mișcare. Boldulŭ de-a se ocupa este îndestulatŭ prin felurite obiecte de jocŭ, cum este mingea, cubulŭ, materialulŭ de clăditŭ, de împletitŭ, de modelatŭ; prin cultivarea de micĭ straturĭ cu florĭ și legume în grădină, și prin alte ocupațiunĭ.

Prin jocurile de mișcare se deprinde și se desvoltă corpulŭ cu tóte membrele sale. Celelalte jocurĭ, care ocupă mai multŭ mâna, ochii și mintea copilului, au în vedere mai multŭ educațiunea acestorŭ organe, și pregătescŭ pe viitorulŭ omŭ pentru feluritele meserii séu arte, pentru care va avé o aplicare mai pronunțată și va fi chematŭ a le practica în viĕță.

Astfelŭ prin variata combinațiune a micilorŭ pătrate și cuburĭ de lemnŭ, pentru a face mobile și case, se nutresce aplicarea la architectură; prin crearea de obiecte cu felurite forme din lutŭ, prin zugrăvirea séu desemnarea pe hârtiă, prin tăierea bucățelelorŭ de cartonŭ séu de pentru hârtiă felurite scopurĭ, și prin alte asemenea ocupațiunĭ se nutrescŭ boldurile născute pentru artele și mese-

cretele lui Bismarck, ca schimbările presei germane în privința raportului către împĕratulŭ Fridericŭ. Acele ale Gazetei de Colonia, care la începutŭ au admisŭ autenticitatea raportului, apoi au negat'o suntŭ nostime de totŭ.

Suntemŭ siguri, ḑice fóia germană, că autorulŭ cunósce raportulŭ, cu atâtŭ mai multŭ acésta, pentru-că elŭ a evitatŭ tóte punctele cari se îndréptă contra politicei germane.

Scrisórea primatelui Simor cătră ministrulŭ Trefort.

(Fine.)

Așadéră în tóte legile și instrucțiunile aceste nu aflu nici o literă din carear urma, că inspectorulŭ reg. ar avé dreptulŭ de-a subscrie diplomele de cualificațiune dela prepandia din Sâmbăta-mare. In urma acestora am gânditŭ, că dóră veți fi făcutŭ în altŭ locŭ disposițiuni și ordinațiuni cu privire la lucrulŭ acesta și anume în ordinațiunea din 23 Decemvre 1885 Nr. 7079, și acésta cu atâtŭ mai vĕrtosŭ am presupus'o, cu câtŭ adecă în rescriptulŭ Escelenției Vóstre de dtto 8 Augustŭ a. c. Nr. 26,428 între altele se cuprinde și aceea, că inspectorii reg. s'au presentatŭ regulatŭ la esamenele de cualificațiune atâtŭ la preparandiile din capitală (B.-Pesta), câtŭ și la celelalte preparandii rom. cat. din țéră și că „celorŭ ce-au fostŭ supuși la esamenele de cualificațiune li s'au pusŭ întrebări din partea organelorŭ ministrului de instrucțiune publică; votulŭ lorŭ a fostŭ decisivŭ la clasificări și ei au subscrisŭ atâtŭ protocólele și matriculele câtŭ și diplomele de cualificațiune“; am făcutŭ apoi érăși o reprivire asupra ordinațiunei din 23 Decemvre 1885 Nr. 7079, dér din acésta numai despre atâta m'am putut convinge, că de acum înainte în preparandiile catolice dreptulŭ de inspecțiune îlŭ are inspectorulŭ școlarŭ reg. Neaflândŭ nici chiar aici absolutŭ nimicŭ privitorŭ la causa nóstră, am luatŭ în mână autorisarea dată de Escelenția Vóstră inspectorilorŭ școlari, în care se cuprindŭ din cuvêntŭ în cuvêntŭ următórele:

„Pe Domnia-ta te imputernicescŭ în viitorŭ ca în prepandia r. cath. sĕ *esercitezi dreptulŭ de inspecțiune supremă a statului, care constă în aceea: ca din când în când sĕ visiteze preparandia, sĕ asculte propunerile, sĕ fiă presentŭ la examenele încheiării anului și cu deosebire la esamenele de calificațiune; sĕ subscrie registrele de învĕțămêntŭ precum și matriculele. Sĕ facă arătare împreunată cu observațiuni despre esamene; și în urmă recomandŭ mai alesŭ ca cu astfelŭ de ocasiuni sĕ caute a fi în bună înțelegere cu respectiva autoritate bisericéscă*“.

In ordinațiunea acésta ai binevoitŭ Excelenția Ta a esplica destulŭ de clarŭ, cum trebue priceputŭ dreptulŭ de inspecțiune alŭ statului, și cum trebue esercitatŭ acestŭ dreptŭ din partea inspectorului scolarŭ, ér eu din parte-mi nici n'am întârḑiatŭ de a dispune încă la 1886 ca directorii preparandielorŭ puse în îngrijirea mea sĕ caute a primi în modŭ onorificŭ pe delegatulŭ guvernului și pentru ca acesta sĕ-și pótă esercita dreptulŭ și datorința mai cu succes le-am datŭ instrucțiuni, ca ḑiua ținerii esamenelorŭ de cualificațiune sĕ o hotărască la olaltă, nu cumva esamenele sĕ țină în astfelŭ de timpŭ când delegatulŭ guvernului ar fi împedecatŭ de-a se presenta.

Și astfelŭ s'a și întêmplatŭ. Inspectorulŭ scolarŭ din Strigoniu a visitatŭ atâtŭ preparandia din Strigoniu câtŭ și cea din Sâmbăta mare a împlinitŭ tóte câte i-ați dispusŭ prin susŭ numita ordinațiune, tóte le-a subscris, chiar și matriculele, afară de diplomele de cualificațiune, pentru că acestea nu trebuia sĕ le subscrie fiindcă n'a fostŭ provocatŭ spre acésta din partea Exelenției Vóstre. Directoratele preparandielorŭ aparținĕtóre cercului meu de supraveghiare asemenea n'au primitŭ nici o instrucțiune în privința acésta fiindcă Exelenția Vóstră nicïodată nu mi-a-ți făcutŭ cunoscutŭ, că afară de ordinațiunea amintită mai susŭ, de dreptulŭ de inspecțiune a statului s'ar ținé și subscrierea diplomelorŭ de cualificațiune.

Astfelŭ era starea lucrului până la finea anului scolasticŭ 1887-8, când între doi subordinați ai nostri, directorulŭ meu și inspectorulŭ scolarŭ alŭ Escelenței Vóstre, se iscă o diferență încă înainte de începerea esamenului de cualificațiune în privința estinderei dreptului de inspecțiune. Unulŭ dintre canonicii mei, Varga Mihaly, totodată și directorŭ, a primitŭ din partea mea instrucțiune pe cale telegrafică în care 'i spuneamŭ, că inspectorulŭ scolarŭ are dreptŭ de inspecțiune, dér nicïdecum drept de disposițiune. Mai târḑiu mi-a venit înscĭințarea că Esc. vóstră, totŭ pe cale telegrafică, ați fi instruatŭ pe inspectorulŭ scolarŭ sĕ subscriă și diplomele de cualificațiune. Dér fiindcă Escelența vóstră pe mine, ca pe unulŭ ce suntŭ responsabilŭ și competentŭ în afacerea acésta, nici-odată nu m'ați încunoscĭințatŭ până acum, nu am pututŭ fi în plăcuta posițiune ca privitorŭ la acésta sĕ comunicŭ cu Escelența vóstră observările mele, de aceea am îndrumatŭ pe directorulŭ din vorbă sĕ rĕmână pe lângă cele espuse în ordinațiunea din 23 Decemvre 1885 nr. 7070, amĕsuratŭ căreia inspectorulŭ scolarŭ și cu ocasiunea acésta a ascultatŭ prelecțiunile fără de nici o piedecă, a fostŭ de față la esamenele de cualificațiune, a pusŭ întrebări, a influințatŭ la darea classificărilor și subscrisŭ matriculele; i s'a datŭ în urmă spre subscriere și protocolulŭ, dér inspectorulŭ a refusatŭ fără de nici unŭ motivŭ subscrierea.

Acésta e starea lucrului. Ce s'a mai întêmplatŭ afară de aceste nu póte fi decâtŭ afaceri personale ale delegaților noștri. Décă prin tóte acestea delegatulŭ Escelenței Vóstra ar fi fostŭ vĕtămatŭ, în óre-care modŭ, eu cugetŭ că își va primi satisfacțiunea.

Ḑice mai departe rescriptulŭ Escelenței vóstre, că inspectorulŭ reg. ar fi fostŭ în deosebi îndrumatŭ cu prilejulŭ acesta, ca sĕ subscrie diplomele de cualificațiune, de aici ar trebui sĕ deducŭ, că și dealtădată a fostŭ instruatŭ sĕ facă așa ceva.

Permiteți-mi înse Escelența Vóstră a vĕ declara hotărîtŭ, că precum despre cea mai nouă instrucțiune, întocmai nici despre cele de mai înainte n'am fostŭ încunosciințatŭ de cătră Escelența Vóstră. Și apoi preparandia rom. cat. din Sâmbăta mare nu e unŭ astfelŭ de institutŭ, ca față cu elŭ sĕ se ia mĕsuri escepționale, pentru că institutulŭ acesta servesce cu credință intereselorŭ statului maghiarŭ. Institutulŭ acesta dă în fiăcare anŭ patriei o mulțime de învĕțători cu sentimente și idei maghiare, cari rĕspândindu-se mare parte printre poporațiunea slovacă, se facŭ totŭ atâți apostoli ai națiunei maghiare. Afară de aceea mai marii institutului suntŭ totŭ patrioți probați, cari stândŭ în fruntea unei mari Reuniuni învĕțătoresci maghiare, prin asta susținŭ strînse legăturile de prietinia între elevii de odinióră și cei de acum și mijlocescŭ succese culturei maghiare. In urma acestora preparandia din Sâmbăta mare e vrednică de considerațiunea statului. Precum gimnasiulŭ catolicŭ de acolo a fostŭ o adevĕrată vadă maghiară în ținutulŭ acela slovacŭ, precum asilulŭ pentru orfani și lipsiți de mijlóce edificatŭ de mine este unŭ institutŭ de crescere maghiară, care are de scopŭ a da statului cetățeni adevĕrați maghiari — unde limba maghiară și-o însușesce fiăcare în primulŭ anŭ — tocmai așa acestŭ institutŭ preparandialŭ este unulŭ dintre ajutórele cele mai credinciose statului în propagarea culturei maghiare, în apĕrarea intereselorŭ naționale — și tocmai pentru că așa este nu e nicïdecum echitabilŭ ca puterea statului, afară de cele ce suntŭ prescrise prin lege, sĕ ingereze asupra lui. — Séu și décă ar vrea statulŭ sĕ facă asésta, celŭ puținŭ sĕ comunice cu autoritatea supremă bisericéscă, care e responsabilă de astfelŭ de institute și care cu dragŭ și inimă lucră pentru rĕspândirea culturei maghiare.

De altmintrelea asigurŭ pe Escelența Vóstră din nou, că catolicii maghiari nicăiri nu împiedecă esercitarea drepturilorŭ și datorințelorŭ inspectorilorŭ de statŭ și că puterea de statŭ se póte convinge fără multă ostenélă *ce muncitori zeloși are statulŭ pe câmpulŭ desvoltărei și culturei naționale în cetățenii crescuți în institutele de învĕțămêntŭ catolice.*

Primiți Escelența Vóstră sincera espresiune a depsebitei mele stime.

Strigoniu, 14 Augustŭ 1888.

Primatele **Ioanŭ Simor** m. p.

SCIRILE ḐILEI.

Din *Lugoșŭ* ni-se scrie cu data de 20 Augustŭ: Ḑiua de 18 Augustŭ s'a sĕvĕrșitŭ în orașulŭ nostru cu mare solemnitate, fiindcă deodată cu sĕrbătórea Schimbării la față, ce-o sĕrbătorimŭ noi Românii, cade în aceeași ḑi, după cum este sciutŭ, și *aniversarea nascerii Maiestății Sale*, a monarchului nostru. In presĕra de 18 Augustŭ orașulŭ a fostŭ iluminatŭ, ér cu deosebire institutele publice, unde au arboratŭ și tricolorulŭ ungurescŭ. — In cele două biserici românesci din locŭ s'a celebratŭ în acea ḑi cultulŭ divinŭ cu mare paradă și solemnitate. Ér în biserica catedrală gr. cat. la $9^1/_2$ óre a. m. s'a celebratŭ și de astădată sânta liturgiă ca în toți anii de cătră Ilustritatea Sa, Prea sânțitulŭ d-nŭ Episcopŭ alŭ Lugoșului Dr. Victorŭ Mihalyi de Apșa cu asistința canonicilorŭ capitulari și preoțilorŭ gremiali, la care a asistatŭ unŭ numĕrosŭ publicŭ de tóte naționalitățile, precum și tóte căpeteniile autoritățilorŭ civile și militare din locŭ. După sfêrșitulŭ s. liturgii s'a cântatŭ docsologia cea mare. La 1 óră p. m. Ilustritatea Sa d-lŭ Episcopŭ ca de obiceiu a datŭ unŭ prânḑŭ de gală, la care au fostŭ întrunite peste 30 de persóne, invitați fiindŭ anume toți șefii autoritățilorŭ civile și militare din Lugoșŭ. Toaste s'au ridicatŭ numai unulŭ, adecă din partea Ilustrității Sale Episcopului pentru Maiestatea Sa și înalta casă domnitóre...“

⁂

Totŭ din acelŭ orașŭ ni se scrie: In 18 Augustŭ pe la $8^1/_2$ óre séra s'a descărcatŭ peste *Lugoșŭ* și satele dimprejurŭ o *furtună mare* împreunată cu grindină de mărimea nucilorŭ. Pagube mari nu s'au causatŭ, căci grindina a fostŭ rară și nu a ținutŭ timpŭ îndelungatŭ. De atunci avemŭ pe aici timpŭ norosŭ și clima s'a rĕcitŭ câtŭ de bine, încâtŭ nóptea décă ar fi seninŭ ar puté sĕ cadă și brumă.

⁂

Cetimŭ în „Telegrafulŭ Românŭ“: „Incă din bunŭ timpŭ s'au făcutŭ pașii necesari din partea locurilorŭ competente pentru ca sĕ se pótă întruni *congresulŭ nostru națională bisericescŭ* la terminulŭ ordinarŭ din 1 Octomvre a. c. și concesiunea pré înaltă a și sositŭ deja“.

⁂

La „Te Deum-ulŭ“ oficiatŭ în catedrala catolică din Bucuresci pentru *aniversarea nascerii M. S. Impĕratului Austro-Ungariei* au asistatŭ d-nii miniștrii Maiorescu și Barozzi, d. colonelŭ Voinescu prefectulŭ poliției Capitalei, d-nii ajutanți regali Candiano și Perticari, d-nii representanți ai legațiunilorŭ streine, d. generalŭ Budișteanu și mulți alți înalți funcționari civili și militari.

⁂

Cetimŭ în „Epoca“: „Ministrulŭ afacerilorŭ strĕine alŭ Republicei francese în România face cunoscutŭ persónelorŭ care dorescŭ se expue în *secțiunea română a Expositiunei universale dela Parisŭ din 1889*, că pentru tóte lămuririle de care potŭ avé nevoe în privința acestui mare concursŭ internaționalŭ trebue sĕ se adreseze de aci înainte, nu

---

riile corĕspunḑĕtóre, cum suntŭ pictura, desemnulŭ, sculptura, gravura și în specialŭ, pentru fete: croitoria, broderia ș. a. Prin formarea de mici grădini și prin cultivarea de plante se desvóltă plăcerea pentru cultura pĕmêntului și pentru grădinăritŭ.

Plăcerea pentru poesia și mai alesŭ pentru musică, care are atâta influență asupra copiilorŭ și jócă unŭ rolŭ atâtŭ de însemnatŭ în educațiune, se nutresce și se desvoltă prin cântecele, de cari suntŭ însoțite multe din jocurile lorŭ și mai cu sémă jocurile de mișcare.

Prin aceste jocuri variate, după capacitatea și plăcerea copilului, și prin continua comunicațiune cu natura, mai alesŭ în timpulŭ verii, se desvoltă în copilŭ simțĕmêntulŭ frumosului în natură și în productele artei. Apoi, în strînsă legătură cu iubirea naturei și a frumosului stă simțĕmêntulŭ religiosŭ și nesăturata dorință de-a sci.

Cine n'a observatŭ, câtŭ de viu simțescŭ copiii trebuința de-a cunósce totŭ ce vĕdŭ, de-a afla însușirile, causa și scopulŭ lucrurilorŭ. — Ce este asta? — de unde este? — cine a făcut-o? de ce? și alte asemenea suntŭ îndatinatele întrebări ce facŭ ei despre tóte lucrurile, cu care vinŭ în atingere. Și fericitŭ copilulŭ, care se bucură de-o mamă cultă și inteligentă, séu de unŭ altŭ îngrijitorŭ în lipsa ei, care prin mĕsuri înțelepte și prin bogate mijlóce îi scie îndestula acéstă trebuință. Prin acésta se pune temelia judecății sĕnĕtóse asupra lucrurilorŭ și a vieței: facultatea cea mai necesară omului, pentru a-și puté crea bună starea și mulțumirea sufletéscă, și a nu greși calea destinațiunei sale.

Și se băgămŭ de sémă, că copilulŭ nu întrébă decâtŭ despre lucruri ce vede, séu a vĕḑutŭ, despre fenomene ce cadŭ sub simțurile sale; și niciodată despre idei abstracte, cari nu există pentru elŭ, nici despre lucruri ce n'a putut vedé. Acésta e unŭ semnŭ, că nu cartea, ci natura este adevĕrata învĕțătóre a copiilorŭ; că cunoșcințele copilului trebue sĕ încépă dela lucrurile și fenomenele din jurulŭ lui, pentru-că numai pe acestea le póte vedé și pipăi, și numai cu ajutorulŭ simțurilorŭ se nascŭ în mintea copilului intuițiuni și idei adevĕrate despre lucruri. Simțirile suntŭ basa inteligenței; sciința și tótă cultura intelectuală este intemeiată pe sensațiuni și intuițiuni.

(Va urma.)

Amintiri din pribegia după 1848.

de

IONŬ GHICA.*)

(Urmare.)

In urma atitudinei ce luase Pórta, după sfaturile ambasadorului Franciei, generalulŭ Gesterswein a primitŭ ordinŭ sĕ trécă înapoi Prutulŭ pe malulŭ stângŭ, luându-i-se comanda și dându-se generalului Lüders, aruncându-se vina călcării teritorului otomanŭ asupra acelui comandantŭ, care de inimă rea s'a și sinucisŭ.

Europa întrégă era în ferbere și temerile de rĕsboiu și de revoluțiuni erau mai pretutindeni. Ambasada generalului Aupick era o ambasadă mai multŭ militară. Osebitŭ de personalulŭ civilŭ obicinuitŭ, care se compunea de vicomtele de Reculot, de marquisul de Magignac, de Edm de Bourqueney, și vre-o șése-șépte atașați și dragomani, Generalulŭ adusese în suita sa mai mulți ofițeri, pe colonelulŭ Margadel, ofițerŭ de statŭ-majorŭ, pe căpitanulŭ Dessain, ofițerŭ de geniu, pe căpitanulŭ de artileriă Sabatier, pe căpitanulŭ de cavaleriă Lefrançais; mai avea încă și trei alți ofițeri, pe căpitanii Magnan, Dupreuil și Mouginot, cărora li se încredințase scóla militară dela Taxim. Toți acești ofițeri erau ocupați a studia posițiunile strategice și mijlócele de apĕrare ale Constantinopolului, și erau destinați ca la casŭ de trebuință sĕ ia parte în armata turcéscă, precum s'a făcutŭ mai târḑiu cu ofițerii, cari întovărășise ambasada generalului Baraguay d'Hiller.

Mai deodată cu pornirea lui Soleiman-Pașa spre Giurgiu, generalulŭ Aupick a trimisŭ la Bucuresci și la Iași pe căpitanii Sabatier, Dessain și Lefrançais.

La 7/19 Augustŭ acești ofițeri erau ajunși la Brăila, și după câteva ḑile se puneau la disposițiunea generalului Magheru în tabăra din câmpulŭ lui Traianŭ.

Efectulŭ sosirei ofițerilorŭ francesi în țéră a fostŭ mare. Câte speranțe deșteptate în inimile Românilorŭ! Unŭ orisontŭ întinsŭ și gloriosŭ se deschidea aspirațiunilorŭ naționale.

II.

Etă pe scurtŭ cum se petreceau lucrurile în țéră:

In urma arestărilorŭ din ḑiua de

*) Din „Revista Nouă“. — A se vedé „G. Tr.“ Nrii 169, 170, 171 a. c.

la Legațiunea Republicei, ci Prințului George Bibescu, președintele și delegatulŭ comitetului naționalŭ românŭ (Bucurescĭ, strada Mercurŭ, 13) și acreditatŭ ca atare pe lângă d-lŭ Ministru alŭ comerciului Franciei, comisarŭ generalŭ alŭ Exposițiunei.

***

„Narodni Noviny“ spune, că unŭ altŭ *transportŭ de patru orfanĭ slovacĭ* trecŭ prin Turoțŭ St. Martonŭ pe drumulŭ Aradului în 12 l. c. Numele orfanilorŭ sunt: 1. Iosifŭ Fuzik din Trencin-Teplitz, de 13 anĭ. Mama luĭ trăesce la băile de acolo. 2. Ioan Uhliarik din Suja de 13 anĭ, a căruia mamă încă trăesce. 3. Vențel Nemcek de 10 anĭ, a căruia părințĭ trăescŭ în Frivald avênd o mică proprietate și alŭ căruia tată e măsarŭ, și în fine mica copilă de 5 anĭ Cathi, care a uitatŭ numele părințilorŭ seĭ în decursulŭ transportului de „cultură“ la Aradŭ. — Și totușĭ îndrăsnescŭ încă foile din Budapesta în fața astorŭ feliu de fapte a vorbi de „umanitate.“

***

„României libere“ ’i se scrie din Graefenberg: „Duminecă, 12 Augustŭ, a fostŭ o serbare (bazar) în orașulŭ Freiwaldau, de care se ține Graefenberg, arangiată de „Frauen-Wohlthatigkeits-Verein.“ — S’a învitatŭ M. S. regele Românieĭ sĕ presideze la deschidere. A fostŭ primitŭ la 2½ óre cu *imnulŭ nostru naționalŭ*, și aprópe tóte corturile (prăvălii improvisate) erau *împodobite cu stégurĭ în colorile țěrei și tricolorulŭ nostru.* La întrare în parcŭ unŭ mare stégŭ negru-galbenŭ și la drépta altulŭ românescŭ. M. S., însoțitŭ de dr. Theodori, adjut. Odobescu și alțiĭ, a visitatŭ tóte chioscurile, cumpărândŭ câte ceva și spunêndŭ câte unŭ cuvêntŭ grațiosŭ, Lumea a rĕmasŭ fórte încântată de afabilitatea M. Sale. Cu deosebire unŭ cortŭ era splendidŭ, celŭ unde se vedeau florĭ naturale, buchete și coșulețe admirabilŭ aranjate și care avea inscripția *„Zur Carmen Sylva.“*

***

Dlŭ dr. *Zachari Petrescu*, profesorŭ de terapiă și materiă medicală la universitatea din Bucurescĭ, a făcutŭ o comunicare la Academia de medicină din Parisŭ asupra principiului estrasŭ din *Brionia alba* (Brei popularŭ) în tratamentulŭ vĕrsărilorŭ de sânge (hemoptisii etc.) Efectele acestui medicamentŭ suntŭ fórte repeḑĭ. Breina și estractulŭ alcoolicŭ în injecțiunĭ sub pele a datŭ resultate, carĭ permitŭ a pune acéstŭ medicamentŭ în capulŭ antihemoragicilorŭ celorŭ mai activĭ. Planta Brionia alba se întrebuințéză de babe și moșele dela țéră contra hemoragiilorŭ uterine. Celŭ dintâiu, care a atrasŭ atenția doctorilorŭ asupra acestei plante a fostŭ, după cum scrie „Telegrafulŭ“ din Bucurescĭ, d-lŭ dr. *Elianu*, care a observatŭ, că moșele din județulŭ Oltŭ întrebuințau acéstă plantă contra hemoragiilorŭ uterine. D-sa a atrasŭ atenția d-lui dr. Zacharia Petrescu asupra efectelorŭ sigure ale plantei, le-a studiatŭ și a tratatŭ despre ele în tesa pentru doctoratŭ în medicină. — Câte plante nu întrebuințéză cu succesŭ babele la diferite bóle și despre carĭ doctorii n’au cunoscință!

***

Inainte cu vre-o 10 ḑile, sĕ ḑice, că unŭ *ursŭ de pe Cristianulŭ-mare* a sfâșiatŭ o vacă de 4 anĭ din ciurda, ce pășcea la pólele muntelui. Se crede, că acesta este ursulŭ, care a atacatŭ înainte cu câte-va sĕptĕmânĭ și pe taurulŭ comunei Rêșnovŭ, rănindu-lŭ fórte gravŭ. S’au observatŭ ḑilele acestea urme de ursŭ pe cărarea ce duce în valea Timișului.

***

In urma invitațiunei d-lui C. Esarcu, mai mulțĭ amicĭ ai belelorŭ-arte, întrunindu-se Vinerea trecută în sala Ateneului din Bucurescĭ, au luatŭ următórele decisiunĭ: Se va face câtŭ mai ne întârḑiatŭ *o exposițiune generală* în sălile noului palatŭ alŭ Ateneului *de operile artiștilorŭ românĭ*: pictura sculptura, architectura, cu diversele lorŭ ramificațiunĭ. Se va adresa prin acésta o circulară cătră toțĭ artiștii românĭ cu óre-care renume, rugându-i a trimite șefului cancelariei Ateneului, d-lui Alex. Stăncescu, strada Franklin 5, o listă de tóte operile ce au executatŭ și carĭ se află actualmente séu în atelierile d-lorŭ séu pe la diferițĭ particularĭ carĭ le-au cumpăratŭ. Secretarulŭ Ateneului se va însărcina a transporta aceste opere în sălile palatului și a-le clasifica și așeḑa cu ajutorulŭ unui juriu ce va fi numitŭ într’o viitóre adunare.

***

Cetimŭ în „Bârladulŭ;“ *„Grânele dela noi au și vorŭ avé mare căutare*, precum am mai spus. Prețurile vor cresce, agricultorii noștri aflândŭ că în America și în India este lipsă și de unde Europa nu mai póte aduce grâu“.

***

In 2 Aug. v. c. *au maiplecatŭ din orașulŭ Iașĭ spre America* vr’o 20 Israelițĭ de ambe-sexe.

***

Țĕranii mușcațĭ de unŭ lupŭ turbatŭ, carĭ au fostŭ dușĭ în spitalulŭ Brancovenescŭ din Bucurescĭ, au avutŭ sĕ sufere durerĭ îngrozitóre, mai alesŭ din causa căldurilorŭ din ultimele ḑile. D-lŭ dr. Babeșŭ visitéză și inoculéză de 4 orĭ în ḑi pe acești nenorocițĭ. Unulŭ dintrênșii, care este mușcatŭ gravŭ la gură, din care causă nu póte nicĭ sĕ mănânce, presintă óre-carĭ simptome îngrijitóre. Acesta nu se crede că va puté scăpa.

***

S’au arestatŭ la poliția din Bucurescĭ indivíḑii Ali Mustafa, Ramatz Ahmed și Roșu Iulianŭ, asupra cărora s’au găsitŭ mai multe *monede de aurŭ false*, pe carĭ s’au încercatŭ sĕ-le schimbe.

***

La 15 Septemvre se va deschide în Veneția alŭ 11-lea congresŭ internaționalŭ de literatură și arte. Se vorŭ discuta următórele cestiunĭ: 1) Studiulŭ legei asupra proprietăței literare votată în Statele-Unite. 2) Asimilațiunea traducerei în relațiune cu reproducțiunea. 3) Mai multe modificărĭ, ce trebue întroduse în convențiunea din Berna. 4) De a face circulărĭ la diferite state din Europa, care aderă la convențiune. 5) Drepturile și datoriile reciproce dintre autorĭ și editorĭ. Multe cestiunĭ fórte importante, ce nu suntŭ încă specificate, vorŭ fi asemenea discutate. Se vorŭ face 3 serbărĭ marĭ, organisate de comitetulŭ congresului. Intre protectorii congresului vedemŭ figurândŭ și pe M. S. *Regina Românieĭ.* Ca membrii din partea Românieĭ suntŭ d-nii *B. P. Hajdĕu, Dimitrie I. Ghica, George și Alecsandru Djuvara.* Limba oficială e cea francesă. Oratorii suntŭ în dreptŭ sĕ vorbéscă în limba lorŭ națională. Desbaterile vorŭ fi stenografate. S’au luatŭ mĕsurĭ ca toțĭ membrii, carĭ vorŭ sosi sĕ aibă celŭ mai mare comfortŭ.

***

Elveția încă va lua parte la esposiția din Parisŭ într’unŭ modŭ oficialŭ. Peste o miie de persóne vorŭ espune.

Concertŭ. După cum ni sĕ comunică cunoscutulŭ artistŭ, d-lŭ *L. Wiest*, din Bucurescĭ va da Sâmbătă în 13 (25) l. c. unŭ concertŭ în Brașovŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

Budapesta, 22 Augustŭ. Ministrulŭ *Trefort* s’a bolnăvitŭ érășĭ greu. Starea lui e fórte îngrijitóre.

Berlinŭ, 22 Augustŭ. Impĕratulŭ Wilhelm II a primitŭ portretulŭ Țarului cu o dedicațiune autografă, care reîmprospĕtéză aducerea aminte de frumósele ḑile dela Peterhof.

Roma, 22 Augustŭ. După cum află ḑiarulŭ oficiosŭ italianŭ „Tribuna“, scopulŭ principalŭ alŭ întâlnirei dela Friedrichsruhe este stabilirea unei înțelegerĭ prealabile în privința unui *congresŭ europênŭ*, care sĕ fiă conchiămatŭ numai și numai cu intențiune pacînică și spre regularea cestiunei bulgare. După acéstă regulare ar avé „sĕ urmeze propunerea de *desarmare generală*. Décă Francia ar refusa sĕ priméscă acéstă propunere, *probabilŭ că din congresulŭ de pace s’ar nasce rĕsboiulŭ.*

Budapesta, 22 Augustŭ. *Ministrulŭ Trefort a rĕposatŭ astăḑĭ la órele 1 și 50 minute după améḑĭ.*

DIVERSE.

Numĕrulŭ visitatorilorŭ dela diferitele băi. Ultimele liste arată următórele cifre: Aussee 4547, Baden lângă Viena 9085, Franzensbad 6009, Gieshübl 308, Gleichenberg 3621, Graefenberg (unde se află M. S. Regele Carolŭ) 1738, Karlsbad 23.372, Marienbad 10.733, Reichenhall 4528, Salzburg 20.892, Sylt (unde e regina Românieĭ) 2800, Teplitz-Schoenau 4815, Gastein 3814, Gmunden 6314, Ischl 8546, Norddermy 7418, Pyrmont 8967, Roemerbad 802, Salzbrun 3110, Tatra-Füred 2014, St. Wolfgang 859, Bistrița 173 etc. etc.

Cursulŭ pieței Brașovŭ

din 20 Augustŭ st. n. 1888

Bancnote românescĭ	Cump.	9.03	Vênd.	9.05
Argintŭ românescŭ .	„	8.95	„	8.—
Napoleon-d’orĭ . . .	„	9.77	„	9.80
Lire turcescĭ . . .	„	11.08	„	11.10
Imperialĭ	„	10.08	„	10.10
Galbinĭ	„	5.72	„	5.76
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	98.50
Ruble rusescĭ . . .	„	118.—	„	119.—
Discontulŭ	6½—8% pe anŭ.			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 21 Augustŭ st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	101.10
Renta de hârtiă 5%	91.05
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare .	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . .	98.70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . .	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . .	113.75
Bonurĭ rurale ungare	104.80
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.70
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timișŭ . . .	104.80
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale transilvane	104.60
Bonurĭ croato-slavone	204.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	99.25
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	129.75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	125.80
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de argintŭ austriacă	82.75
Renta de aurŭ austriacă	111.40
Losurĭ din 1860	139.70
Acțiunile băncei austro-ungare . . .	870.—
Acțiunile băncei de creditŭ ungar. .	308.75
Acțiunile băncei de creditŭ austr . .	316.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.87
Napoleon-d’orĭ	9.78
Mărcĭ 100 imp. germane	60.30
Londra 10 Livres sterlinge	123.55

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.

9/21 Iunie, câțiva din membrii comitetului revoluționarŭ, isbutindŭ a se furișa și a scăpa de arestărĭ, au alergatŭ la Islazŭ, unde se afla maiorulŭ Tell și căpitanulŭ Pleșoianu cu două companii de infanteriă, și acolo au ridicatŭ stindardulŭ revoluționarŭ, au proclamatŭ Constituțiunea și au datŭ de scire în tótă țéra, încunosciințândŭ și pe comitetulŭ din Bucurescĭ.

Pretutindenĭ scirea resculărei a fostŭ primită cu mulțămire și entusiasmŭ. Țéra întrégă s’a deșteptatŭ ca dintr’o letargiă adencă.

Magheru, cârmuitorulŭ județului Romanațĭ, înscințéză îndată din Caracal pe vodă Bibescu despre cele ce se petreceau și de marșa insurgențilorŭ spre Craiova. Bibescu îĭ rĕspunde ordonându-i sĕ-șĭ strîngă toțĭ dorobanții, sĕ pornéscă în contra rebelilorŭ, sĕ-i lovéscă și sĕ împuşce pe toțĭ capii.

Mare agitațiune în Bucurescĭ în urma scirilorŭ sosite dela Islazŭ. Vodă Bibescu, voindŭ sĕ arate nepăsare, ese în plimbare la șosea în trăsură deschisă, însoțitŭ de ministrulŭ sĕu Villara; atuncĭ treĭ tinerĭ înarmațĭ se aruncă într’o birjă, ajungŭ trăsura domnéscă, tragŭ asupra Domnului, pe care din norocire nu-lŭ nemerescŭ, sdrobindu-i numai epoleta.

In timpulŭ acesta Eliandŭ, Tellŭ și Stefanŭ Golescu pornescŭ cu cele două companii dela Islazŭ spre Caracalŭ, rădicândŭ satele și implântândŭ stindardulŭ tricolorŭ pe bisericĭ și pe casele publice.

Ajungêndŭ glótă de mai multe mii, la marginea orașului Caracalŭ cu strigătele de: sĕ trăéscă constituțiunea, sĕ trăiéscă libertatea, le-a eșitŭ înainte prefectulŭ Magheru cu 600 de dorobanțĭ înarmațĭ; dér, în locŭ de a-i întêmpina cu focurĭ, se aruncă în brațele unii altora, strigândŭ sĕ trăiéscă libertatea și constituția, trăiéscă guvernulŭ provisoriu.

A doua ḑi glóta, marită cu ómenii lui Magheru și cu orășenĭ din Caracalŭ, înaintéză spre Craiova, mărindu-se necontenitŭ pe drumŭ pe unde trecea cu ómenii satelorŭ. La apropierea lorŭ, prefectulŭ de Doljŭ, Iancu Bibescu, cu maiorulŭ Vlădășanŭ și două companii de infanteriă, părăsise Craiova, încâtŭ revoluționarii întrară în oraș fără a întêmpina cea mai mică împotrivire.

Dér peste ḑi, în primirea făcută notabililorŭ de unii din membrii noului guvernŭ proclamatŭ, aceștia au intratŭ în tratațiunĭ cu o comisiune trimisă de lumea reacționară din Craiova făgăduindu-le modificațiunĭ în unele articole ale nouei constituțiunĭ, dândŭ chiar ordine ca țiganii robĭ, deși declarațĭ liberĭ, sĕ se întórcă la slujba foștilorŭ stăpânĭ, și țĕranii clăcașĭ, declarațĭ afrancațĭ de munca obligatóre, sĕ iasă la munca câmpului boerescŭ. Aceste mĕsurĭ deși au îmbunatŭ órecum clasele avute, dér au răcitŭ fórte multŭ zelulŭ popularŭ, încâtŭ reacțiunea, luândŭ curagiu, peste nópte casa ocupată de membrii guvernului a fostŭ încungiurată și amenințată. Situațiunea devenea critică décă nu venea Magheru, care prin curagiulŭ sĕu a împrăștiatŭ mulțimea încungiurătoriŭ și a deblocatŭ pe membrii guvernului, carĭ au pututŭ porni a doua ḑi spre Bucurescĭ, întovărășițĭ de două companii de infanteriă și de 800 de dorobanțĭ călărĭ.

In Bucurescĭ sosindŭ proclamația din 9/21 Iunie dela Islazŭ în ḑiua de 11/23 Iunie, tĕnĕrulŭ iuncărŭ Nițŭ Magheru, nepotulŭ generalului Magheru, găsindŭ unŭ esemplarŭ, îlŭ citesce în piață în Lipscanĭ. Lumea se adună și pornesce în glótă la palatŭ, unde vodă Bibescu, după puțină esitațiune, iscălesce constituțiunea și numesce ministerulŭ cerutŭ de poporŭ, dér după treĭ ḑile părăsesce capitala, pleacă la Brașovŭ și țéra rĕmâne pe mânile guvernului proclamatŭ la Islazŭ, care intră triumfătorŭ în capitală în ḑiua de 16/28 Iunie.

Dér, fie neesperiență a noilorŭ ómenĭ dela guvernŭ, fie dibăciă din partea reacționarilorŭ, faptulŭ este că în ḑiua de 19 Iunie (1 Iulie) comanda oștirei se găsesce concentrată în mânile colonelilorŭ Odobescu și Solomonŭ, carĭ înconjóră palatulŭ cu unŭ batalionŭ de infanteriă, și membrii comitetului revoluționarŭ se pomenescŭ deodată arestațĭ, dér și de astădată ér curagiulŭ și presența de spiritŭ a lui Magheru scapă situațiunea: elŭ trage sabia, trece printre năvălitorĭ și se baricadéză într’o cameră în palatŭ cu câțiva dorobanțĭ și ține bine până ce a pututŭ sosi poporulŭ condusŭ de Ionŭ Brătianu și de popa Tunŭ, care a deblocatŭ guvernulŭ și a arestatŭ pe cei doi coloneli, carĭ conduseră ataculŭ palatului arestarea guvernului.

(Va urma).

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 10 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 10 minute diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 óre 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.
Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 óre 12 minute séra.

Tipografia A. MUREȘIANU Brașovŭ.